

Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi Bağlamında Toplumda Bireylerin Güvenlik Algısı ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki

Dr. Sedat KULA

Emniyet Genel Müdürlüğü
sedatkula@yahoo.com

Dr. Bekir ÇAKAR

Emniyet Genel Müdürlüğü
bekircakar2003@yahoo.com

Özet: Bu araştırmada sosyal bir varlık olan insanın ihtiyaç, istek ve beklentilerinden yola çıkarak bireyin yaşam doyumuna etki eden faktörler Maslow (1943) teorisi bağlamında değerlendirilmiş ve bunların topluma yansımaları çalışmaya konu edilmiştir. Bu çerçevede Maslow teorisinde belirtildiği şekilde güvenlik ihtiyacının bireyin kendini gerçekleştirme yolunda bir basamak olduğu varsayımından yola çıkarak; ekonomik durum, suç korkusu, polise güven, demokrasi ve insan hakları konularının yaşam doyumuna olan etkileri araştırmaya konu edilmiştir. Çalışmada Dünya Değer Anketi (World Value Survey) Türkiye 2011 yılına ait 1605 kişiden elde edilen veriler çoklu doğrusal regresyon modeli kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Sırasıyla hanenin ekonomik durumu, ülkedeki demokratik işleyiş, suç mağduriyeti olma ve polise güven algılarının bireylerin yaşam doyumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam doyumunu, suç korkusu, suç mağduriyeti, polise güven, demokratik işleyiş, ekonomik durum

The Relationship between Perceived Life Satisfaction and Safety of People in Society within the Frame of Maslow's Hierarchical Needs

Abstract: Considering human as social being who has needs, expectations, and wishes, this study explores the factors affecting individuals' life satisfaction and their reflections to the society within the frame of Maslow (1943) theory. In this sense, this study tries to examine the effects of economic situation, fear of crime, trust in police, democratic process, and human rights on the perceived

life satisfaction levels of people while considering the assumption that security need is an important step for individuals' self-actualization as stated in Maslow theory. The data derived from World Value Survey, consisting of 1605 participants in Turkey, was analyzed by using multiple linear regression model. The findings of the study indicate that economic situation, democratic process, trust in police, and crime victimization have statistically significant effect on life satisfaction of people respectively.

Key Words: *Life satisfaction, fear of crime, crime victimization, trust in police, democratic process, economic situation*

Giriş

Toplumda bireylerin; iyi olma, mutluluk ve yaşam doyumlarına ilişkin felsefi söylemlerin çok eski dönemlere kadar ulaştığı ve tartışıldığı bilinmektedir. Ancak bu felsefi tartışmaların bilimsel bir zeminde ve ölçekte araştırılması ve incelenmesine yirminci yüzyılın ikinci yarısında başlandığı görülmektedir. İyi olma, mutluluk, yaşam doyumu vb. konularına ilişkin ampirik ve kuramsal çalışmaların bu dönemde artan bir ivme ile hızlanmasının altında olumlu psikoloji şeklinde adlandırılan yeni paradigmanın olduğu bir gerçektir. Bu paradigmanın en önemli araştırma alanlarından birini de yaşam doyumu ile ilişkili çalışmalar oluşturmaktadır (Şimşek, 2011). Bu paradigma çerçevesinde araştırmacılar, ruhsal yönden sağlıklı bireylerin üzerinde çalışmalarını gerçekleştirme yöneliminde olmakla birlikte bu bireylerde nelerin yaşamı daha değerli kıldığına dair etkenlerin irdelenmesi öncelikli olarak ele alınmaktadır (Aslan, 2001).

Yaşam doyumu; bireyin kendi yaşamını bilişsel ve duygusal olarak değerlendirmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Diener ve diğ., 1985). Bu değerlendirmenin çerçevesi, bireyin kendisi tarafından belirlediği kriterler ölçüsünde olmakla birlikte yaşamı hakkında genel bir değerlendirmeyi kapsamaktadır. Yani, birey öznel ve bilişsel; aile, iş, sağlık, güvenlik vb. yaşamına ilişkin doyum alanlarının kapsayıcı değerlendirmesini yapmaktadır (Dost, 2007).

Bu tanımlar çerçevesinde bireyin yaşam doyumunu sadece belli bir alandaki doyumuna ilişkin değerlendirmek yerine bireyin genel olarak tüm yaşamını kapsayıcı fiziksel ve sosyal boyutlardaki beklenti, ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasına ilişkin açılardan ele alınması daha doğru olacaktır. Bu bağlamda Özgen (2012) tarafından tanımlanan şekliyle yaşam doyumunu bireyin kendisine çizdiği hedeflere ulaşma derecesi olarak düşündüğümüzde, kişinin

kendini gerçekleştirmesinin yeterli bir doyumla var olabileceği ve bunun da genel bir yaşam memnuniyeti ile doğru orantılı olduğu görülmektedir.

Sosyal bilimci Abraham Maslow (1943) ihtiyaçlar piramidi teorisinde kişinin kendisini gerçekleştirmesine ilişkin bu durumu insanın yaşamındaki gereksinimleri basamaklayarak anlatmaya çalışmıştır. Teoriye göre belli bir hiyerarşi içerisinde en temel ihtiyaçlardan hareketle alt seviyedeki bir ihtiyaç karşılanmadan bir üst basmağa geçilemeyeceği belirtilmektedir. Bu durum aslında yaşam doyumunun genel tanımıyla örtüşmektedir. Çünkü yaşam doyumunu tek yönlü bir boyutta ele alınmadığı gibi bireyin yaşamına dair genel bir değerlendirme söz konusudur. Ancak yaşamda her şeyin bireylerin istediği gibi gitmediği olağan bir durum olarak görülmele birlikte, burada bireyin yaşamına dair olumlu duygularının baskın ve egemen olması söz konusudur. Yani genel anlamda kişi yaşamından memnuniyet duymaktadır ve kendisini gerçekleştirme yönüyle yeterli bir doyum söz konusudur.

O halde bu durumun yani yaşam doyumuna ulaşmış bireylerin topluma ne şekilde bir etkisi olabileceği merak konusu olmaktadır. Aslında çok yönlü irdelenmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkan bu gerçeğin araştırılmasında insanın sosyal bir varlık olmasından dolayı toplumdaki yansımaları boyutuyla ele alınması daha doğru olacaktır. Çünkü bireylerdeki yaşam doyumunun; daha mutlu ve huzurlu dolayısıyla daha üretken, kendisi ve toplumla barışık, olayları daha mantıklı ve akılcı değerlendirebilen, tepkilerinde ölçülü ve sosyal ilişkilerinde sağlıklı, iş ve özel yaşamında başarılı bireyler arasında daha fazla olduğu böylece bunların topluma daha olumlu kazanımlar getirdiği yapılan çalışmalarla ortaya konmaktadır (Çevik ve Korkmaz 2014; Diener ve Seligman, 2002; Sirgy ve diğ., 2006).

Maslow ihtiyaçlar teorisinde fizyolojik ihtiyaçlardan sonraki basamak olarak güvenlik ihtiyacını belirtmekte ve bireylerin güvenlik ihtiyacı giderilmeden bir üst basamağa geçilemeyeceğinden bahsetmektedir. Dolayısıyla, güvenlik ihtiyacı karşılanmadan bireyin sosyal ihtiyaçları şeklinde tanımlanan; aidiyet, sevgi, kendine saygı ve kendini gerçekleştirme gibi ihtiyaçlarını karşılamak adına bir girişimde bulunması mümkün görülmemektedir.

Bu durumda sağlıklı düşünebilen, sosyal ilişkilere sahip ve kaliteli bireylerin tüm çevreye olumlu etkileri olacağı ve dolayısıyla da toplumun genelini etkileyecek şekilde yaşam kalitesine pozitif bir katkı sağlayacağı düşünüldüğünde bu alanda yapılacak çalışmaların literatüre ve beraberinde topluma birçok kazanımlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada sosyal bir varlık olan insanın ihtiyaç, istek ve beklentilerinden yola çıkarak, bireyin yaşam doyumuna etki eden faktörler Maslow'un (1943) ihtiyaçlar teorisi bağlamında değerlendirilmiş ve bunların

topluma yansımaları çalışmaya konu edilmiştir. Bu çerçevede yapılacak olan çalışmada Maslow teorisinin ilk iki basamağı olan fiziksel ve güvenlik ihtiyaçlarının bireylerin yaşam doyumu ekseninde değerlendirmesi ve analizi yapılacaktır.

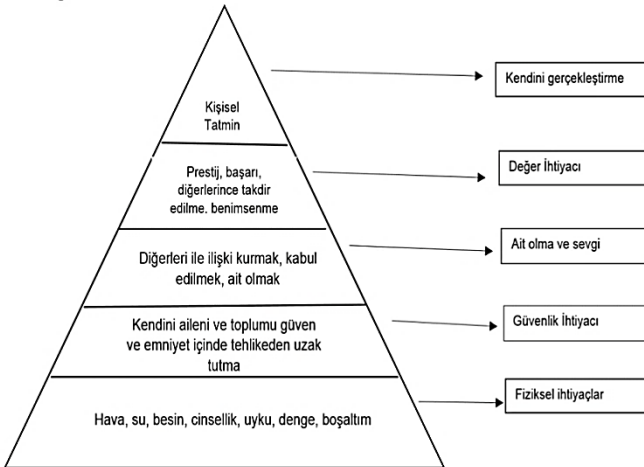
1. Kaynak Taraması

1.1. Maslow İhtiyaçlar Piramidi

Maslow (1943) İhtiyaçlar Piramidi (Hiyerarşisi) teorisini literatüre bir psikolog olarak klinik ortamında yapmış olduğu araştırmalar neticesinde kazandırmıştır (Walsh, 2011). Maslow'a göre bireyler yaşamlarında kendileri birtakım hedefler belirler ve bu doğrultuda yaşamlarını biçimlendirirler. İnsanın kendini gerçekleştirme şeklinde belirtilen son basamak için belli bir hiyerarşi içerisinde yaşama dair belirlenen hedeflerin ve bu hedeflere ulaşılması için gerek duyulan ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir. Bu bağlamda ihtiyaçlar yaşamın her aşamasında bireylerin yerine getirmesi gereken bir olgu olarak karşısına çıkmaktadır.

Beş ayrı basamakla açıklanan ihtiyaçlar hiyerarşi teorisine göre, insanların hedeflerini gerçekleştirmek için birtakım istek, beklenti ve ihtiyaçlarının olduğu ve bunların farklı bir şekilde kategorize edilebileceği belirtilmektedir. İnsanların ihtiyaçları basamaklanmış ve bir üst seviyeye geçilmesinin ancak bir alt basamaktaki ihtiyaçların yeterli seviyede karşılanmasıyla olabileceği yani bireyin kendini gerçekleştirmesinin hiyerarşi içerisindeki seviyelerin tamamlanmasıyla sağlanacağı anlatılmaktadır.

Şekil 1: Maslow İhtiyaçlar Piramidi

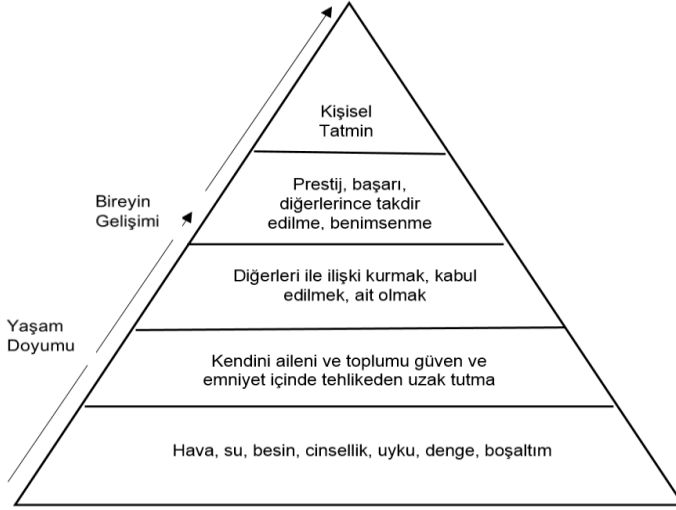

Şekil 1’de gösterilen Maslow (1943) teorisine göre; birinci basamakta en temel ihtiyaçlar fiziksel nitelikte olup bunlar yeme içme, uyuma, barınma vb. gereksinimlerdir. Bir sonraki basamak; güvenlik ihtiyacı olup bireylerin güvenli bir ortamda çatışmalardan ve karışıklıktan uzak olacak şekilde yaşama istekleri bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Üçüncü basamak; aitlik ve sevgi tabanlı olup sosyal ihtiyaçlar; sevgi, sevilme ve bir yerlere aitlik şeklindeki ihtiyaçlar olarak belirtilmektedir. Dördüncü basamakta bireyin bir şeyleri başarma, takdir edilme ve saygı görme bir ihtiyaç olarak belirtilmektedir. Beşinci ve en üst basamakta ise kişinin kendini gerçekleştirme ve bireyin kendi kapasitesinin farkına varması ve başarısının bununla birlikte elde edilmesi olarak belirtilmektedir (Cao ve diğ., 2012).

Her bir seviye dikkatlice irdelendiğinde bireyin kendisini gerçekleştirme yönelik büyük resim rahatlıkla görülebilmektedir. Sade ve basit bir anlatımla sunulan teoride açıkça görülmektedir ki ikinci basamak olan güvenlik ihtiyacından sonra bireyler sosyal bir yaşam adına ihtiyaçlarını karşılamak istemekte ve üst basamaklara çıkıldıkça fiziksel ihtiyaçlar yerini sosyal ihtiyaç ve isteklere bırakmaktadır. Bu da göstermektedir ki ilk iki basamak sosyal bir varlık olan insan için olmazsa olmazlar arasında yerini almaktadır. Yani sosyal bir varlık olmanın ve sosyalleşmenin oluşabilmesi için birey temel fiziksel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra hava ve su gibi ihtiyacı olan güvenlik ihtiyacını da karşılamak durumundadır. Aksi durumda bireyin kendini gerçekleştirme ve dolayısıyla da mutlu olması söz konusu olmamaktadır.

Bu durum Şekil 2’de Maslow ihtiyaçlar teorisi bağlamında yaşam doyumunun insan gelişimi perspektifi başlığıyla Sirgy (1986) tarafından gösterilmektedir. Piramidin alt seviyelerinde daha çok fiziksel ihtiyaçlar yer alırken üst basamaklara doğru çıkıldıkça ihtiyaçların daha sosyal bir yapıya dönüştüğü ve bireyin kendini gerçekleştirme bu şekilde tamamlandığı belirtilmektedir.

Şekil 2: Yaşam Doyumunun İnsan Gelişimi Perspektifi (Maslow Teorisi Bağlamında)

Kaynak: Sirgy, 1986

1.1.1 Fizyolojik İhtiyaçlar

Birinci ve en temel basamak olan fiziksel ihtiyaçlar; hava, su, yemek ve barınma şeklinde belirlenmiştir (Maslow, 1943; Walsh, 2011). Maslow tarafından belirtilen ve ihtiyaçlar kategorisinde ilk basamak olan bu fizyolojik ihtiyaçlar her bir birey için doğumla başlayıp yaşamın sonuna kadar karşılanması gereken temel ihtiyaçlardır. Maslow tarafından geliştirilen bu modelde insanın ihtiyaçlarının sınırsız olduğundan varsayımla her bir bireyin ihtiyaçlarının aynı şiddet ve arzuyla motive edildiğini söylemek ve genel bir değerlendirme yapmak mümkün değildir (Ertürk ve Kıyak, 2011). Ancak bireylerin yaşama dair beklenti ve istekleri bulunulan çevre vb. faktörlere göre farklılık gösterse de en temel ihtiyaç olan fiziksel ihtiyaçlar öyle ya da böyle belli ölçülerde ortak bir noktada buluşabilmektedir.

Bu çerçevede yapılan çalışmada Poduska (1992) tarafından fiziksel ihtiyaçların karşılanmasının belli bir düzeyde finansal yeterlilikle olabileceği ve yaşamsal temel ihtiyaçların bu şekilde karşılanabileceği belirtilmektedir. Günümüzde ülkelerin vatandaşlarına yönelik hazırladığı açlık ve yoksulluk sınırına ilişkin çalışmalar bu ilk basamakta belirtilen ihtiyaçlara iyi bir örnek teşkil edebilir. Yoksulluk bireylerin yaşamlarına dair asgari fiziksel ihtiyaçların belirlenmesi olup içinde gıda ve gıda dışı ihtiyaçlar belirtilmektedir. Açlık sınırı

ise bireyin yaşamsal temel gıda giderlerinin (kalori hesabı) minimum seviyede hesaplanması ile ortaya çıkmaktadır (Yardım, 2009). Bireylerin ihtiyaçlarının göreceli olduğu düşünüldüğünde resmi görevli kurumlar tarafından belirlenecek bu yoksulluk ve açlık sınırlarına ilişkin rakamlar yapılacak olan analiz çalışmalarında birer ölçek olarak değerlendirilebilir.

1.1.2 Güvenlik İhtiyacı

Maslow'un (1943) ihtiyaçlar hiyerarşisine göre fizyolojik ihtiyaçlardan sonraki basamak güvenlik olup en temel ikinci ihtiyaç olarak piramitte yerini almıştır. Güvenlik ihtiyacı giderilmeden bireyin bir üst basamağa geçerek sosyal ihtiyaçlar şeklinde tanımlanan; aidiyet, sevgi, kendine saygı ve kendini gerçekleştirme gibi ihtiyaçlara yönelmesi mümkün görülmemektedir.

Örneğin; Maslow'a göre barınacak bir yeri olmayan veya aç bir insanın kendine saygı gibi sosyal bir ihtiyacı olamayacağı ayrıca bunun bir üst basamağında barınma ve beslenmesi yeterli fakat güvenlik problemi yaşayan bir bireyin de yine aynı şekilde sevgi, aitlik, saygı gibi ihtiyaçları ortaya çıkmayacaktır. Çünkü güvenlik kaygısı yaşayan bir insanın en önemli gündemi o kaygının ortadan kalkması ve normal bir yaşam sürdürebilmesidir. Bu durumun en güzel örnekleri yakın geçmiş tarihimizde ülkemizde terör vb. sebeplerle yaşanan göçlerdir. Bir köyün, kasabanın, şehrin veya bölgenin en zengin ve varlıklı ailelerinden olmasına rağmen, birçok insan güvenlik sebebiyle geride tüm birikimlerini bırakarak başka bölgelere göç etmek durumunda kalmışlardır. Aslında fiziksel yönden her türlü imkâna sahip olsalar da bireyler kendilerini güvende hissetmediklerinden dolayı mutlu olamamakta ve devamlı bir kaygı içerisinde yaşamak zorunda kalmaktadır. Bu durumdan yani güvenlik probleminden sıyrılmak amacıyla da çok büyük fedakârlıklar yapmak zorunda da olsalar ayrılığı tercih etmektedirler. Bu durum bireyler ve beraberinde toplumda güvenlik algısının ne derece önemsendiğini gözler önüne sermektedir. Bu çerçevede bireyler suç ve unsurlarından uzak kalma, huzurlu ve güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürme ihtiyaçlarını ön plana almaktadır.

Güvenlik ihtiyacının bireyin kendini gerçekleştirme yolunda bir basamak olduğundan varsayımla yola çıkarak; suç korkusu, polise güven, demokrasi ve insan hakları konularının yaşam doymu ile olan ilişkileri Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi çerçevesinde araştırmaya konu edilmiştir. Bu konuda özet literatür çalışması aşağıda sunulmuştur.

1.1.2.1 Suç Korkusu

Günümüzde toplum yaşamında bireylerin çok sıkça yüzleşmek zorunda kaldığı ve birçok problemde kaynağı olan suç korkusu bireylerde güvensizlik, yabancılaşma, içe kapanıklık, anti sosyal kişilik, tatminsizlik ve dolayısıyla

mutsuzluğa sebep olan bir olgu olarak görülebilmektedir (Miceli ve diğ., 2004). Suç korkusu “*bir suça ya da kişinin suç ile ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği bir duygusal korku veya endişe reaksiyonu*” şeklinde tanımlanmaktadır (Ferraro, 1995’den aktaran Dolu ve diğ., 2010: 62). Bu reaksiyonun en doğal sonucu olarak; suç korkusu bireylerin günlük aktivitelerini sınırlamaya sevk etmekte, sosyal bir izolasyon oluşturarak kişilerin yaşam kalitelerini düşürmekte ve neticesinde yaşama dair iş ve beklentiler yönüyle doyumsuz ve mutsuz bireylerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır (Cohen, 2008; Moore, 2006; Vanderveen, 2007).

Bireyin yaşadığı toplumdan fiziksel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra ki en önemli beklentisi güvenlidir (Ömeroğlu, 2012). Özellikle bireylerin toplum yaşamında kendilerini ne kadar güvende hissettikleri yönündeki algı toplumun güvenlik seviyesinin de göstergesi olmaktadır. (Dolu ve diğ., 2010). Bu göstergenin pozitif ya da negatif yönde toplumdaki yansımaları bireylerin mutluluğunu, daha sağlıklı ve huzurlu yaşayabilmelerini ve yaşamlarına ilişkin ileriye dönük daha iyimser bir tablo çizebilmelerini sağlamakta veya ortadan kaldırmaktadır.

Güven probleminin olduğu ve suç korkusu ile yaşayan bir birey sosyal yaşamdan kopabilmekte ve dolayısıyla kendisini gerçekleştirme anlamında eksik kalabilmekte, yaşam kalitesi düşmekte ve neticesinde doyumsuz ve mutsuz bir insan haline dönüşmektedir.

Bu kapsamda Michalos ve Zumbo (2000) tarafından yaşam doyumu ve suç korkusu arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışmada, suç mağduru olmuş bireylerde genel yaşam doyumunun daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Benzer bir çalışmada da Powdthavee (2005) evden hırsızlık, soygun, gasp ve cinayet mağdurlarının genel yaşam doyumunda belirgin şekilde düşüş olduğunu bulmuştur. Yine aynı şekilde hırsızlık suçuna maruz kalmış bireyler arasında yapılan başka bir çalışmada mağdurların yaklaşık %77 inde komşuluk ilişkilerinde değişim olduğu ve mağdurların çevresiyle olan iletişimde suç öncesine nispeten azalma olduğu görülmüştür (Tolunay, 2010).

Böylece toplumda bireyler suçun mağduru olma olasılığına karşı hissettikleri korku nedeniyle kendilerini toplumdan ayıştırmakta, fiziksel ve psikolojik olarak çevreden uzaklaşmaktadırlar (Kubrin ve Weitzer, 2003; Skogan, 1986). Suç korkusu bireylerde devamlı olarak bir kaygıya sebep olmakta ve bunun sonucunda da bireylerin yaşam kalitelerini ve doyumlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Sosyal bir varlık olmanın gereklerini yerine getirmede problem yaşamakta ve birey kendini gerçekleştirme bağlamındaki adımları tamamlayamamaktadır.

1.1.2.2 Polise Güven

Güvenlik ile ilgili kaygılara sahip bir bireyin Maslow (1943) teorisinde de belirtildiği gibi insan ihtiyaçlarının ikinci basamağı olan güvenlik gereksinimini yok sayarak üst basamaklardaki sosyal ihtiyaçlara geçmesi mümkün gözükmemektedir. Bu durumda Aristo siyasetinde de vurgulandığı gibi devlet bireylerin mutluluğu ve huzurunun temini (eudaiminia) için vardır (Duncan, 2010). Bu vurgudan bahisle kurumlar toplumdaki güven algısını sundukları hizmetler ile sağlayabileceklerdir. Topluma hizmet amacıyla teşkilatlandırılan kurumların insanlara hizmet için var olduklarını ve bu kurumların hizmet kalitesinin toplumdaki yaşam kalitesiyle doğru orantılı bir şekilde artmakta veya azalmakta olduğu görülmektedir (Sirgy, 1986).

Özellikle, ceza adalet sistemi içerisinde öncelikli bir yeri olan polis teşkilatları önemli bir güvenlik görevini yerine getirmektedir. Demokratik toplumlarda polise olan güven devlete olan güven ile doğru orantılı olup yönetime olan güveni ölçmede polis önemli bir kriter olarak değerlendirilmektedir (Cao ve Dai, 2006). Devlet kurumlarına güvenin yüksek olduğu toplumlarda bireyler herhangi bir problem karşısında haklarını rahatlıkla arayabilecekleri algısını taşımaktadır. Bu da onları güvenli bir ortamda yaşamının verdiği konfor ile daha mutlu etmekte ve yaşam kalitelerini arttırmaktadır.

Demokrasi ve hukuk kurallarının uygulandığı toplumlarda bireyler herhangi bir olumsuz durum yaşadıklarında veya suça maruz kaldıklarında yardım talep edecekleri kurumlar arasında öncelikli olarak kolluk güçlerini görmektedirler. Çünkü bireyler devlet kurumlarının ki bunların arasında öncelikli polis birimleri olmak üzere kendilerine bir zarar geldiğinde mağduriyetlerinin en hızlı ve doğru şekilde giderileceği düşüncesindedir (Luhiste, 2006). Bu düşünce yani bireylerin kendilerini güvende hissetmeleri yaşam kalitesini arttırmakla birlikte yaşam doyumuna da pozitif yönde etki yapmaktadır.

1.1.2.3 Demokrasi ve İnsan Hakları

Hukukun üstünlüğü ve devlet gücünün orantılı bir şekilde kullanılması demokratik ülkelerin en belirgin özelliklerinden birisi olarak kabul edilmektedir (Jackson ve diğ., 2011). Demokrasinin güçlü bir şekilde işlediği, siyasi karar verme mekanizmalarında vatandaşların yüksek oranda katılımının sağlandığı ülkelerde vatandaş memnuniyeti ile hayattan memnuniyet ve mutluluk arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır (Dorn ve diğ., 2007). Orviska ve diğerleri (2014) tarafından yapılan bir diğer çalışma ülkedeki demokratik işleyişe dair olumlu algının ülkede yaşayan vatandaşların mutluluk seviyesi ile yaşam kalitelerini arttırdığını ortaya koymuştur. Dünya Değerler Anketi kullanılarak yapılan başka bir çalışmada Inglehart ve Klingemann (2000) ülkedeki demokratik kurumlara

yönelik algının bireylerin mutluluğunu etkileyen önemli değişkenlerden birisi olduğunu tespit etmiştir.

Dünya genelinde demokratik olarak kabul edilen ülkelerde yaşayan vatandaşların ekseriyetinin mutluluk ve hayattan memnuniyet algılarının ortalamasının üstünde olduğu belirtilmektedir (Headley and Wearing, 1989; Diener and Suh, 1997). Inglehart (2006) kişilerin mutlulukları ile demokrasi arasındaki pozitif ilişkiyi açıklarken ülkede bulunan demokratik kurumların dünyadaki problemlerin pek çoğu için çözüm sunduğundan bahisle problemleri çözülen insanların da bundan dolayı kendilerini mutlu hissettiklerini ifade etmektedir. Yine demokrasi mutluluk arasındaki ilişkide diğer önemli bir husus da demokrasinin insanlara sunduğu kanunlar çerçevesinde istediğini yapabilme olanağı olarak ifade edilmektedir. Yaşadıkları hayat ile ilgili daha fazla kontrole ve seçme hakkına sahip olan bireylerin bu imkâna sahip olmayan bireylere nazaran hayata dair daha fazla memnuniyet ve mutluluk gösterdikleri belirtilmektedir.

İkinci dünya savaşından sonra insan hakları, politik bir dil olarak, tüm dünyada üzerinde hassasiyetle durulan en önemli konulardan birisi haline gelmiştir (Wilson ve Mitchell, 2003). İnsan mutluluğunu ve yaşam doyumunu etkileyen faktörlere ilişkin yapılan pek çok çalışmada insan haklarına ve politik özgürlüğe önem veren ülkelerde yaşamsal doyumun da oldukça yüksek olduğu belirtilmektedir. Bunun en önemli sebeplerinden birisi olarak insanların kendilerini haksızlığa uğramayacakları konusunda daha güvende hissetmeleri gösterilmektedir (Veenhoven, 1996).

2. Metodoloji

2.1 Araştırma Amacı

Bu araştırmanın temel amacı Türkiye’de insanların yaşadıkları haneye ilişkin ekonomik durumdan memnuniyetleri, yeterli beslenme düzeyine sahip olup olmadıkları, ülkede insan haklarına ne ölçüde saygı gösterildiği, ülkenin ne ölçüde demokratik bir şekilde yönetildiği, Türkiye’de devlet adına hizmet veren kurumların başında gelen polis teşkilatına olan güven ve herhangi bir suçun mağduru olup olmadıklarına ilişkin görüş ve algılarının yaşamsal doyum algıları üzerindeki etkisini araştırmaktır.

2.2 Veri ve Örneklem

Bu çalışma için her yıl dünyanın farklı ülkelerinden pek çok insanın katılımıyla gerçekleştirilen Dünya Değer Anketi verileri kullanılmıştır. Bu geniş çaplı anket farklı ülke vatandaşlarının yaşamış oldukları topluma ilişkin çeşitli algı, düşünce ve davranış biçimlerini ölçmek üzere geliştirilen ve uygulanan halka

açık bir ankettir. Veriler rastgele olasılık metodu ile toplanmaktadır. Bu araştırma için Türkiye'nin en son olarak katıldığı 2011 yılına ait 1605 kişilik ikincil veri kullanılmıştır.

Yapılan araştırmanın bağımlı değişkeni kişilerin hayatlarından ne ölçüde memnun olduklarına dair yaşamsal doyum algılarıdır. DDA'de bu algı tamamen memnun değilim ile tamamen memnunum arasındaki seçenekleri ihtiva eden 10'lu likert tipi ölçek kullanılarak ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın ilk bağımsız değişkeni "*Yaşamakta olduğunuz hanenin ekonomik durumundan ne kadar memnunsunuz*" şeklindeki soru ile ölçülen ekonomik duruma ilişkin algıdır. Bu soruya kişilerin tamamen memnun değilim ile tamamen memnunum arasındaki seçenekleri ihtiva eden 10'lu likert tipi ölçek kullanılarak cevap vermeleri istenmiştir.

Araştırmanın ikinci bağımsız değişkeni "*Son 12 ay temel alındığında, ne kadar sıklıkla siz ya da aileniz yeterli miktarda beslenme sağlayamadınız*" şeklindeki soru ile ölçülen yeterli beslenmeye ilişkin algıdır. Bu soruya kişilerin sık sık, bazen, nadiren ile hiçbir zaman cevap seçeneklerinden oluşan 4'lü likert tipi ölçek kullanılarak cevap vermeleri istenmiştir. Tüm soru cevaplarının aynı yönde olmalarını sağlamak amacıyla soru cevapları ters çevrilerek yeniden kodlanmıştır.

Üçüncü bağımsız değişken kişilerin son 1 yıl içerisinde herhangi bir suçun mağduru olup olmadıklarını anlamaya çalışan değişkendir. Bu soruya kişilerin evet ya da hayır şıklarından birisini seçerek cevap vermeleri istenmiştir.

Araştırmanın dördüncü bağımsız değişkeni polise olan güven algısıdır. Kişilerin polise olan güvenleri büyük oranda, oldukça fazla, çok fazla değil ve hiç şeklindeki 4'lü likert tipi ölçek kullanılarak ölçülmeye çalışılmıştır. Bu sorunun cevapları da ters çevrilerek yeniden kodlanmıştır. Cevaplar olumsuzdan olumluya doğru kodlanarak analize tabi tutulmuştur.

Araştırmanın beşinci bağımsız değişkeni "*Ülkeniz ne ölçüde demokratik bir biçimde yönetilmektedir*" şeklindeki soru ile ölçülen demokratik işleyişe ilişkin algıdır. Bu soruya kişilerin kesinlikle demokratik değil ile tamamen demokratik arasındaki seçenekleri ihtiva eden 10'lu likert tipi ölçek kullanılarak cevap vermeleri istenmiştir.

Araştırmanın altıncı ve son bağımsız değişkeni ise kişilerin ülkelerinde insan haklarına ne ölçüde saygı duyulduğuna dair algılarını ölçmek için geliştirilen değişkendir. Kişilerin bu soruya büyük oranda, yeteri kadar, çok fazla değil ve hiç saygı gösterilmemektedir şeklinde bir cevap seçeneğinden birini işaretlemek suretiyle cevap vermeleri istenmiştir.

2.3 Veri Analiz Yöntemi

Bu çalışmada çoklu doğrusal regresyon yöntemi kullanılarak birden fazla bağımsız değişkenin bir bağımlı değişkene olan etkileri ve bağımsız değişkenlerin göreceli ilişkileri analizde değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

3.1 Tanımlayıcı İstatistik

Araştırma verilerinin nasıl bir örneklemden toplandığına ilişkin tanımlayıcı bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Araştırma kapsamında yer alan kişilerin yaş, cinsiyet, medeni durum ve iş durumlarına ilişkin veriler ve frekans dağılımları Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1: Demografik Değişkenlere İlişkin Dağılım

Değişken	Değerler	Frekans	%	Kümülatif %
İş Durumu	Tam zamanlı	429	26,7	26,7
	Yarı zamanlı	100	6,2	32,9
	Serbest meslek	136	8,5	41,4
	Emekli	174	10,8	52,2
	Ev hanımı	542	33,7	85,9
	Öğrenci	140	8,8	94,7
	İşsiz	77	4,9	99,6
	Diğer	7	0,4	100,0
Cinsiyet	Kadın	825	51,4	51,4
	Erkek	780	48,6	100,0
Yaş	15-24 Yaş Arası	291	18,1	18,1
	25-34 Yaş Arası	457	28,5	46,6
	35-44 Yaş Arası	359	22,3	68,9
	45-54 Yaş Arası	246	15,4	84,3
	55 Yaş ve Üzeri	252	15,7	100,0
Medeni Durum	Bekâr	551	32,1	32,1
	Evli	1054	67,9	100,0

Tablo 1’den de anlaşılacağı üzere en dikkat çekici verilerden birisi araştırmaya katılanların yaklaşık üçte birinin (%33, 7) ev hanımı olduğudur. Yine araştırmaya katılanların % 26,7’si tam zamanlı işte çalışmaktadır. Cinsiyetlerine baktığımızda birbirlerine yakın bir katılım görülmektedir (825 kadın, 780 erkek), bu durum da Türkiye’nin genel demografik yapısı ile uyumluluk arz etmektedir. Araştırmaya katılanların 1054’ü evli 551’i ise bekarıdır. Yaş dağılımlarına baktığımızda genelde tüm yaş aralıklarında birbirine

benzer bir dağılım gözükmemektedir. Kendilerini 25-34 yaş arası olarak ifade edenlerin sayısı 457 olup, yaş kategorileri içerisinde en fazla dağılımın olduğu yaş kategorisidir. Yaşı 35-44 yaş aralığında olanların (%22, 3) sayısı ise 359'dur.

3.2 Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi

Bu çalışma kapsamında çoklu doğrusal regresyon analizi istatistik analiz metodu olarak kullanılmıştır. Araştırmaya katılanların hayatlarından ne kadar memnun olduklarına dair algılarındaki toplam değişimin (varyansın) ne ölçüde seçmiş olduğumuz bağımsız değişkenler ile açıklanabildiği ortaya konmaya çalışılmıştır. Ayrıca, araştırmaya katılanların hayatlarından ne kadar memnun olduklarına dair algılarındaki toplam değişimi açıklamada seçilen bağımsız değişkenlerin birbirlerine göre göreceli ağırlıklarının ne olduğu açıklanmaya çalışılmaktadır.

Bağımsız değişkenlerin normal bir dağılıma sahip olup olmadıklarına bakıldığında tüm değerlerin +2 ve -2 (skewness and kurtosis) aralığında olduğu ve dağılımın normal bir dağılım olduğu tespit edilmiştir. Bağımsız değişkenler arasında yüksek değerlerde bir korelasyon olmaması çoklu doğrusal regresyon analizinin en önemli varsayımlarından birisidir. Bu amaçla değişkenler arasındaki korelasyon değerleri ile VIF (Varyans Enflasyon Faktörü) değerlendirilerek bu varsayımın karşılanıp karşılanmadığına bakılmıştır. Aşağıdaki tablo (Tablo 2) bağımsız değişkenler arasındaki tolerans VIF değerlerini göstermektedir.

Tablo 2: Bağımsız Değişkenler Arasındaki Korelasyon Değerleri

	Model	Tolerans	VIF
Ekonomik Memnuniyet (Hane)	Yeterli Beslenme	0,967	1,034
	Suç Mağduru Olmak	0,984	1,016
	Demokratik İşleyiş	0,781	1,281
	Polise Güven	0,888	1,126
	İnsan Haklarına Saygı	0,778	1,285
Yeterli Beslenme	Suç Mağduru Olmak	0,989	1,016
	Demokratik İşleyiş	0,771	1,281
	Polise Güven	0,91	1,126
	İnsan Haklarına Saygı	0,778	1,285
	Ekonomik Memnuniyet	0,978	1,023
Suç Mağduru Olmak	Demokratik İşleyiş	0,768	1,281
	Polise Güven	0,89	1,126
	İnsan Haklarına Saygı	0,779	1,285
	Ekonomik Memnuniyet	0,946	1,023
	Yeterli Beslenme	0,941	1,063

	Model	Tolerans	VIF
Demokratik İşleyiş	Polise Güven	0,91	1,126
	İnsan Haklarına Saygı	0,927	1,285
	Ekonomik Memnuniyet	0,962	1,023
	Yeterli Beslenme	0,94	1,063
	Suç Mağduru Olmak	0,985	1,016
Polise Güven	İnsan Haklarına Saygı	0,798	1,285
	Ekonomik Memnuniyet	0,948	1,023
	Yeterli Beslenme	0,962	1,063
	Suç Mağduru Olmak	0,989	1,016
	Demokratik İşleyiş	0,788	1,268
İnsan Haklarına Saygı	Ekonomik Memnuniyet	0,947	1,023
	Yeterli Beslenme	0,937	1,063
	Suç Mağduru Olmak	0,986	1,016
	Demokratik İşleyiş	0,915	1,268
	Polise Güven	0,909	1,1

Varyans Enflasyon Faktörü (VIF) 10.00'ın altında, tolerans istatistikleri de 0,2'nin üstünde olduğundan değişkenler arasında yüksek korelasyon problemi bulunmamaktadır. Yani tahmin değişkenleri arasında mükemmel doğrusal ilişkiden söz edilemez.

Aşağıda Tablo 3'de çoklu doğrusal regresyon analiz modeli sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 3: Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli

Bağımlı Değişken	R ²	Bağımsız Değişken	F/Sig	B	β	t	Sig.
Yaşam Doyumu	.219	Ekonomik memnuniyet (Hane)	71,196 / ,000	0,412	0,408	17,425	.000
		Yeterli Beslenme		0,142	0,055	2,333	.020
		Suç Mağduru Olmak		-0,253	-0,075	-3,252	.001
		Demokratik İşleyiş		0,090	0,101	3,882	.000
		Polise Güven		0,117	0,055	2,270	.023
		İnsan Haklarına Saygı		0,070	0,031	1,182	.237

71,196 olan F değeri geliştirilen çalışma modelinin toplanan veri ile istatistiki olarak anlamlı bir şekilde uyumlu olduğunu göstermektedir (p<.005). Çalışmaya katılanların yaşam doyumu algısındaki değişimin %21,9'u araştırma için belirlenen bağımsız değişkenler tarafından açıklanmaktadır (R² = 0,219).

Yaşamakta olan hanenin ekonomik durumundan memnuniyetin, yeterli beslenmeye sahip olmanın, son bir yıl içerisinde herhangi bir suç mağduru olmanın, ülkenin ne ölçüde demokratik yönetildiğinin ve polise olan güvenin kişilerin yaşam doyum algıları üzerinde istatistiki olarak anlamlı bir ilişkisi bulunmaktadır. Ülkede insan haklarına ne ölçüde saygı gösterildiği ile kişilerin hayattan memnuniyet algıları arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Suç mağduru olmak ile hayattan memnuniyet arasında negatif ve istatistiki bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka deyişle, herhangi bir suçtan mağdur olmanın kişilerin hayattan memnun olma düzeylerini azalttığı görülmektedir. Bağımsız değişkenlerin göreceli etkilerine baktığımızda ise kişilerin yaşam doyum algısındaki toplam değişimi en fazla açıklama gücüne sahip bağımsız değişkenin yaşamakta olan hanenin ekonomik durumundan memnuniyet olduğu ($\beta=0,408$) görülmektedir. Yaşamakta olan hanenin ekonomik durumundan memnuniyet algısından sonra en önemli değişken ülkenin ne ölçüde demokratik işleyişe sahip olup olmadığına ilişkin algıdır ($\beta=0,101$). Bu çalışmadan genel olarak çıkarılacak sonuç kişilerin yaşamış oldukları hanenin ekonomik durumları ile ülkedeki demokratik işleyişe ilişkin olumlu algıların kişilerin yaşam doyumlarını arttırdığı gerçeğidir.

Tartışma ve Sonuç

Toplumda bireylerin güvenli ve huzurlu bir çevrede yaşamını devam ettirme isteği en temel ve doğal haklardan biri olmakla birlikte kendisini gerçekleştirebilmesi, üretken ve verimli bir yaşam sağlamak amacıyla da dile getirilen bu istek yerinde ve haklı bir talep olarak değerlendirilmelidir.

Yapılan bu çalışmanın sonuçları değerlendirildiğinde; sosyal bilimci Abraham Maslow (1943)'un ihtiyaçlar piramidi olarak adlandırılan teorisi ile örtüştüğü görülmektedir. Maslow teorisi belli bir hiyerarşi içerisinde en temel ihtiyaçlardan hareketle alt seviyedeki bir ihtiyaç karşılanmadan bir üst basmağa geçilemeyeceğini ve insanların yaşam doyumlarını sağlayabilmek ve kendilerini gerçekleştirebilmek için bu hiyerarşi çerçevesinde hareket edilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları doğrultusunda; bağımsız değişkenlerin göreceli etkilerine baktığımızda kişilerin yaşam doyum algısındaki toplam değişimi en fazla açıklama gücüne sahip bağımsız değişkenin yaşamakta olan hanenin ekonomik durumundan memnuniyet olduğu görülmektedir. Bu durum da Maslow tarafından birinci ve en temel basamak olan fiziksel ihtiyaçlar; hava, su, yemek ve barınma şeklinde ifade edilen ve bu hususlar karşılanmadan kişilerin yaşam doyumunu sağlayamayacakları ve bir üst kategoriye geçemeyecekleri savı ile örtüşmektedir (Maslow, 1943; Walsh, 2011).

Çalışmanın diğer önemli çıktılarından birisi kişilerin yaşam doyumunu etkileyen faktörler arasında ülkedeki demokratik işleyişe ilişkin algının hanenin ekonomik durumundan sonra en önemli faktör olmasıdır. Bu sonuçta Dorn et al. (2007) tarafından ifade edilen demokrasinin güçlü bir şekilde işlediği ve siyasi karar verme mekanizmalarında vatandaşların yüksek oranda katılımının sağlandığı ülkelerde, vatandaş memnuniyeti ile hayattan memnuniyet ve mutluluk arasında pozitif bir ilişki bulunduğu tezi ile örtüşmektedir. Yine bu sonuç Orviska ve diğerleri (2014) tarafından yapılan çalışmada ortaya konulan ülkedeki demokratik işleyişe dair kişilerin olumlu algıların o ülkede yaşayan kişilerin mutluluk ve yaşam kalitelerini arttırdığı sonucu ile örtüşmektedir. Ülkedeki demokratik işleyişe ilişkin olumlu algıların kişilerin yaşam doyumlarını arttırdığı sonucu ayrıca demokratik işleyiş sayesinde yaşadıkları hayat ile ilgili daha fazla kontrole ve seçme hakkına sahip olan bireylerin hayata dair daha fazla memnuniyet ve mutluluk gösterdiklerini belirten Inglehart (2006)'ın çalışması ile de benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın diğer önemli sonuçlarından birisi de suç korkusu ile yaşam doyumu arasındaki ilişki ile ilgilidir. Bu çalışmanın analiz sonuçları da suç korkusunun bireylerin günlük aktivitelerini sınırladığı, bu durumun da sosyal bir izolasyon oluşturarak kişilerin yaşam kalitelerini düşürdüğü ve yaşama dair mutsuz bireylerin ortaya çıkmasına sebep olduğu (Michalos ve Zumbo 2000; Powdthavee 2005; Moore, 2006; Vanderveen, 2007; Cohen, 2008) sonuçları ile örtüşmektedir. Suç mağduru olma korkusu ile yaşayan bireylerin yaşam kaliteleri düşmekte ve sonucunda doyumsuz ve mutsuz bireyler olarak toplumdaki yerlerini almaktadırlar. Herhangi bir suçun mağduru olduklarını ifade eden bireylerin suç korkusu nedeniyle sağlıklı bir yaşamlarının olmadığı ve yaşam doyumlarının da bu doğrultuda azaldığı sonucu önemli bir çıktı olarak bu çalışmada ortaya konmaktadır.

Diğer bir bulgu polise güven ve yaşam doyumu arasındaki ilişkidir. Toplumla hizmet amacıyla teşkilatlandırılan kurumların hizmet kalitesinin, toplumdaki bireylerin yaşam kalitelerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilediğini belirten Sirgy (1986) ve demokratik toplumlarda polise olan güvenin devlete olan güven ile doğru orantılı olduğunu ifade eden Cao ve Dai (2006)'nin görüşleri ile örtüşmektedir. Böylece araştırma sonuçları polise olan güvenin bireylerin yaşam doyumlarını pozitif olarak etkilediğini göstermektedir. Çünkü bireyler yaşadıkları herhangi bir olumsuzluk anında polise başvurarak güvenliklerinin sağlanabileceği algısına sahip olup bu düşünce onların kendilerini güvende hissetmelerini sağlamaktadır. Bu güven hissi insanlardaki mutluluk ve yaşam doyumunu pozitif yönde arttırmaktadır.

Özetle, araştırma sonuçları değerlendirildiğinde Maslow'un ihtiyaçlar teorisinde belirtildiği gibi toplumda bireylerin fiziksel ihtiyaçlarının karşılanmasından sonra güvenlikleri ile ilgili konularda hassas oldukları görülmektedir. İnsanlar hava ve su kadar yaşamlarının bir parçasında güvenliği

temel bir ihtiyaç olarak görmekte ve yaşamları içerisinde kendilerini gerçekleştirmek amacıyla güvenliği olmazsa olmazlar arasında değerlendirmektedirler.

Bu durumda devletin varlık sebebinin vatandaşlarına hizmet etmek olduğu gerçeğinden yola çıkarak; bireylerin güvenlikleri konusundaki taleplerin güvenlik politikaları hakkında karar vermeye yetkili mekanizmalar tarafından hassasiyetle değerlendirilmesi ayrıca bu doğrultuda ihtiyaç olan adımların ve düzenlemelerin dikkatlice yerine getirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, insan odaklı gerçekleştirilecek her bir çalışmanın mutlu ve sağlıklı bireylerin dolayısıyla da huzurlu bir toplumun oluşmasına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

ASLAN, Kadir (2011), İlköğretim 1 Kademe Öğretmenlerinin Yaşam Kalitesi Ve Mesleki Doyumları. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(1); 63-82.

CAO, Liqun, and M. Dai (2006), Confidence in the police: where does Taiwan rank in the world? *Asian Journal of Criminology*, 1(1); 71-84.

CAO, H, J Jiang, L. B. Oh, Li, H. X. Liao, and Z. Chen (2013), A Maslow's hierarchy of needs analysis of social networking services continuance. *Journal of Service Management*, 24(2), 170-190.

COHEN, Mark. A (2008), The effect of crime on life satisfaction. *The Journal of Legal Studies*, 37 (2); 325-353.

ÇEVİK, Nüket K ve O. Korkmaz (2014), Türkiye'de Yaşam Doyumu ve İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İki Değişkenli Sıralı Probit Model Analizi. *Niğde Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(1): 126.

DIENER, E. D, R. A, Emmons, R. J. Larsen, and S. Griffin (1985), The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.

DIENER, Ed, and E. Suh (1997), Measuring quality of life: Economic, social, and subjective indicators. *Social Indicators Research*, 1997, 40,1-2: 189-216.

DIENER, Ed, and M. E. P. Seligman (2002), Very happy people. *Psychological Science*, 2002, 13,1: 81-84.

DOLU, Osman, Ş. Uludağ ve C. Doğutaş (2010), Suç korkusu: nedenleri, sonuçları ve güvenlik politikaları ilişkisi. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65 (01), 57-81

DORN, D, J. A. Fischer, G. Kirchgässner, and A. Sousa-Poza (2007), Is it culture or democracy? The impact of democracy and culture on happiness. Social Indicators Research, 82(3), 505-526.

DOST, Meliha T (2007), Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22 (2): 132-142.

DUNCAN, Grant (2010), Should happiness-maximization be the goal of government? Journal of Happiness Studies 11(2) (163-178).

ERTÜRK, Kazım. Ö, ve & C. M. Kıyak (2011), Müşteri memnuniyetini artırma aracı olarak halkla ilişkilere Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi penceresinden bakmak. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, 32. 127-151.

FERRARO, Kenneth F (1995), Fear of crime: Interpreting victimization risk. SUNY Press.

HEADEY, Bruce, and A. Wearing (1989), Personality, life events, and subjective well-being: toward a dynamic equilibrium model. Journal of Personality and Social psychology, 57(4): 731-739.

INGLEHART, Ronald, and H.D. Klingemann (2000), Genes, culture, democracy, and happiness. Culture and subjective well-being, 165-183.

INGLEHART, Ronald (2006), Democracy and Happiness: What Causes What? On human happiness at Notre Dame University konferansında sunum. Erişim Tarihi: 22/08/2015
<https://www3.nd.edu/~adutt/activities/documents/InglehartHappinessandDemocracy1>.

KUBRIN, Charis E and R. Weitzer (2003), New directions in social disorganization theory. Journal of Research in Crime and Delinquency, 2003, 40(4): 374-402.

LÜHISTE, Kadri (2006), Explaining trust in political institutions: Some illustrations from the Baltic states. Communist and Post-Communist Studies, 39 (4): 475-496.

- MASLOW, Abraham. H (1943), A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50 (4): 370-396.
- MICHALOS, Alex C, and B. D. Zumbo (2000), Criminal victimization and the quality of life. *Social Indicators Research*, 50(3): 245-295.
- MICELI, Renato, M. Roccato, and R. Rosato (2004), Fear of crime in Italy Spread and determinants. *Environment and Behavior*, 36(6): 776-789.
- MITCHELL, Jon. P, and R. A. Wilson (ed.) (2003), *Human Rights in Global Perspective: Anthropological studies of rights, claims and entitlements*. Routledge.
- MOORE, Simon C (2006), The value of reducing fear: an analysis using the European Social Survey. *Applied Economics*, 38 (1): 115-117.
- ORVISKA, Marta, A. Caplanova, and J. Hudson (2014), The impact of democracy on well-being. *Social Indicators Research*, 115(1): 493-508.
- ÖMEROĞLU, Ömer (2012), Suç korkusu, cezanın caydırıcılığı ve küçük suçlar. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(4): 329-370.
- ÖZGEN, F (2012), Ç.O.M.Ü beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin yaşam doymumu düzeylerinin incelenmesi. *Mezuniyet Tezi: Çanakkale Üniversitesi, Erişim Tarihi: 22.07.2015*
members.comu.edu.tr/ozhanbavli/yasamdoyumu.pdf.
- PODUSKA, Bernard (1992), Money, marriage, and Maslow's hierarchy of needs. *The American Behavioral Scientist* 35 86): 756.
- POWDTHAVEE, Nattavudh (2005), Unhappiness and crime: evidence from South Africa. *Economica*, 72 (287): 531-547.
- SIRGY, M. Joseph (1986), A quality-of-life theory derived from Maslow's developmental perspective: 'quality' is related to progressive satisfaction of a hierarchy of needs, lower order and higher. *American Journal of Economics and Sociology*, 329-342.
- SIRGY, M. Joseph, A. C. Michalos, A. L. Ferriss, R. A. Easterlin, D. Patrick, and W. Pavot (2006), The Quality-of-Life (QOL) Research Movement: Past, Present, and Future. *Social Indicators Research*, 76(3), 343-466.

SKOGAN, Wesley (1986), Fear of crime and neighborhood change. *Crime and Justice*, 203-229.

ŞİMŞEK, Eylem (2011), Örgütsel iletişim ve kişilik özelliklerinin yaşam doyumuna etkileri (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

TOLUNAY, Sıdıka F (2010), Mersin’de Evlerden Hırsızlık Olaylarında Mağdurların Durumunun Sosyal Antropolojik Olarak İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

VANDERVEEN, Gabry (2007), *Interpreting Fear, Crime, Risk and Unsafety*. Cullompton: Willan Publishing.

VEENHOVEN, Ruuth (1996), The Study of Life Satisfaction. In W.E. Saris, R. Veenhoven, A.C. Scherpenzeel, & B. Bunting (Eds.), *A Comparative Study of Satisfaction With Life in Europe*, Eötvös: University Press.

WALSH, Philip R (2011), Creating a “values” chain for sustainable development in developing nations: where Maslow meets Porter. *Environment, Development and Sustainability*, 13(4): 789-805.

YARDIM, M. S (2009), Yoksulluk sınırı nasıl hesaplanır? *Toplum Hekimliği Bülteni*, 28(2): 28-32.